

Development of the Standards and the Certification Process in Primary Prevention – An Evaluation Study

Vývoj Standardů a procesu certifikace v primární prevenci – evaluační studie

PAVLAS MARTANOVÁ, V.

Department of Addictology, First Faculty of Medicine, Charles University in Prague and General University Hospital in Prague, Czech Republic

Citation: Pavlas Martanová, V. (2012). Development of the Standards and the certification process in primary prevention – an evaluation study [Vývoj Standardů a procesu certifikace v primární prevenci – evaluační studie]. *Adiktologie*, (12)3, 174–188.

BACKGROUND: The certification of the professional competency of the providers of school-based primary prevention programmes refers to the assessment and formal acknowledgement of the programme's compliance with the determined quality and comprehensiveness criteria. The process assesses the service according to the criteria specified by the approved Standards. In their general and specialised parts, the Standards define the basic terms, target groups of prevention programmes, and efficiency principles. In addition, the features that a high-quality programme should possess are outlined in the form of scored categories. **OBJECTIVE OF THE EVALUATION STUDY:** The study aims to analyse the most significant advances in the development of the Standards and in their implementation in three stages for the period 2005–2012. It focuses on the individual revisions and seeks to describe the most significant trends associated with the issue in question. **METHODS:** A questionnaire survey, focus group meetings of the certifying officers, and external evaluation took place as a part of the first revision. The

VÝCHODISKA: Certifikace odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence je posouzení a formální uznání, že program odpovídá stanoveným kritériím kvality a komplexnosti. Jde o proces posouzení služby podle kritérií stanovených schválenými Standardy. Standardy ve své obecné a speciální části definují základní pojmy, cílové skupiny preventivních programů a zásady efektivity. Dále pak v podobě bodovatelných kategorií vymezují charakteristiky, které by měl kvalitní program obecně splňovat. **CÍLE EVALUAČNÍ STUDIE:** Studie si klade za cíl analyzovat nejvýznamnější posuny ve vývoji Standardů a jejich implementace v období 2005–2012 ve 3 etapách. Sleduje jednotlivé revize a pokouší se charakterizovat nejvýznamnější trendy v dané problematice. **METODY:** V rámci 1. revize proběhlo dotazníkové šetření, byly realizovány ohniskové skupiny certifikátorů a proběhla externí evaluace. 2. revize proběhla na základě panelových diskusí, zápisů z ohniskové skupiny, sběru zpětných vazeb z terénu a byla završena externími oponenturami pracovní podobou dokumentu. Jako 3. krok byla ve studii realizována

Submitted: 13 / JUNE / 2012

Accepted: 4 / JULY / 2012

Grant support: This publication was created as part of Project No. CZ.1.07/1.3.00/08.0205 ESF ECOP ("VYNSPI"), co-funded by the European Social Fund and the national budget of the Czech Republic. This article was written using institutional support from the PRVOUK-P03/LF1/9.

Address for correspondence: Veronika Pavlas Martanová, PhD. / veronika.pavlas.martanova@gmail.com / Department of Addictology, First Faculty of Medicine, Charles University in Prague and University Hospital in Prague, Apolinářská 4, 128 00 Prague 2, Czech Republic

second revision was performed on the basis of panel discussions, minutes of focus group meetings and feedback collected from the field, and it culminated with external opposition papers concerning the draft of the document. The third step in the study involved a meta-analysis of the general trends in the development of the Standards. **RESULTS:** The first revision of the Standards reflected the need for closer contact with the reality of the programme, narrowed the Standards and removed any duplicity, made the explanation and evaluation more straightforward, and addressed newly encountered situations and amended legislation. The second revision brought about the more universal application of the standards to all types of risk behaviour as well as acceptability by all the ministries associated with schools. It calls for coherence with the basic literature and academic documents as well as for coherence in the education and training of the prevention workers entering schools. Both revisions outline the future challenges: putting the issue in the European context, implementing the certification process under new conditions, the application of the qualification degrees for prevention practitioners, and coherence of the procedures across the ministries. **CONCLUSIONS:** The development of the Standards and of the certification process shows identifiable trends which are interconnected and evolving. There are still tasks outstanding from both stages to be addressed in the future, and it remains a question when and by whom these tasks can be fulfilled.

KEY WORDS: QUALITY STANDARDS – CERTIFICATION – PREVENTION PROGRAMME – SCHOOL-BASED PRIMARY PREVENTION – RISK BEHAVIOUR – EVALUATION

● 1 BACKGROUND: THE STANDARDS AND THE CERTIFICATION PROCESS

The *certification* of the professional competency of the providers of school-based primary prevention programmes refers to the assessment and formal acknowledgement of the programme's compliance with the determined quality and comprehensiveness criteria (Pavlas Martanová ed., 2012c). The process assesses the service according to the criteria specified by the approved Standards and grants/rejects the certificate of compliance with such Standards. It is an example of the practical implementation of *normative evaluation* (Miovský, Kubů, Miovská, 2004). The certificate

metaanalýza obecných trendů ve vývoji Standardů. **VÝSLEDKY:** V první revizi Standardů byl reflektován vyšší kontakt s realitou programu, zúžení Standardů a odstraňování duplicit, jednoznačnost výkladu a hodnocení, šetření nově vzniklých situací a aktualizace legislativy. Druhá revize přináší univerzalizaci Standardů na všechny typy rizikového chování a akceptovatelnost všemi rezorty vstupujícími do škol. Žádá jednotnost se základní literaturou a školskými dokumenty i jednotnost ve vzdělání a profesní přípravě preventivních pracovníků vstupujících do škol. V obou revizích jsou naznačeny výzvy do budoucna: uvedení v evropský kontext, implementace certifikačního procesu za nových podmínek a aplikace kvalifikačních stupňů pro pracovníky v prevenci, sjednocení postupu napříč rezorty. **ZÁVĚRY:** Vývoj dokumentu Standardů i certifikačního procesu vykazuje identifikovatelné trendy, které na sebe navazují a rozvíjejí se. V obou fázích přetrvávají úkoly do budoucna a otázkou zůstává, zda, kým a v jakém časovém horizontu mohou být naplněny.

KLÍČOVÁ SLOVA: STANDARDY KVALITY – CERTIFIKACE – PREVENTIVNÍ PROGRAM – ŠKOLSKÁ PRIMÁRNÍ PREVENCE – RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ – EVALUACE

● 1 VÝCHODISKA: STANDARDY A PROCES CERTIFIKACE

Certifikace odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence je posouzením a formálním uznáním, že program odpovídá stanoveným kritériím kvality a komplexnosti (Pavlas Martanová /ed./, 2012c). Jde o proces posouzení služby podle kritérií stanovených schválenými *Standardy a* udělení, či neudělení certifikátu o jejich naplnění. Je to jeden z příkladů praktické realizace *normativní evaluace* (Miovský, Kubů, Miovská, 2004). Udělená certifikace je respektována jako garance kvality programu a ovlivňuje směřování státních finančních dotací směrem

granted is respected as the guarantee of the quality of the programme and it affects the flow of the state subsidies to the providers of the prevention programmes. For schools, the certification process is important from their perspective as a customer who orders the programme. Because of the certification, a school can recognise the professional value of the given programme and make a better-informed decision about what primary prevention programme it should order for its pupils or students.

As we mentioned above, certification is the process of assessing the service according to the criteria specified by the approved *Standards* (The Standards of Professional Competency of Providers of Primary Prevention Programmes Focused on Substance Use, hereinafter referred to as "Substance Use Standards", Ministry of Education, 2005, 2008; from 2012 on The Standards of Professional Competency of Providers of the Programmes of School-based Primary Prevention of Risk Behaviour, which, however, have not been approved by the Ministry of Education and other ministries involved as of the date of the drafting of this article – hereinafter referred to as "Standards").

The Substance Use Standards were a comprehensive document adopted and revised by the Ministry of Education, Youth, and Sport in 2005 and 2008; in 2012 the text was expanded as part of the VYNSPI project (CZ.1.07/1.3.00/08.0205 ESF OP VK), to all types of risk behaviour (to become the Standards of the Primary Prevention of Risk Behaviour, to be approved). In their general and specialised parts, the Standards define the basic terms, the target groups of prevention programmes, and the efficiency principles of primary prevention efforts. In addition, the features that a high-quality programme should possess are outlined in the form of scored categories such as: availability, focus, respect for client rights, evaluation of client needs, adequate staffing and organisational support for the programmes, adequate facilities and supporting infrastructure, etc. In their dedicated sections, the 2005 and 2008 Standards specifically focus on five types of programmes for which certification can be sought: specific primary prevention programmes provided as part of compulsory schooling, programmes provided beyond compulsory schooling, timely intervention programmes, educational programmes (for education professionals), and publishing activities in primary prevention. As of 2012, the objective of the Standards is to assess the programmes aimed at any type of risk behaviour, differentiating only between three types of direct preventive efforts, i.e. three types of programmes: universal programmes, selective programmes, and those indicated by the school-based primary prevention of risk behaviour.

In speaking about programmes in the context of certification, we refer to *specific school-based programmes of the primary prevention* of risk behaviour which comprise activities and programmes narrowly focused on a particular type

k poskytovatelům preventivních programů. Pro školy je proces certifikace důležitý z hlediska objednavatelů programů. Díky udělení certifikaci má škola možnost poznat odborný kredit daného programu a lépe se rozhodnout, jaký program specifické primární prevence pro své žáky objednat.

Jak již bylo řečeno, certifikace je proces posouzení služby podle kritérií stanovených schválenými Standardy (Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů primární prevence užívání návykových látek, dále jen PPUNL, MŠMT, 2005, 2008; od roku 2012 pak Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování, které však v době vzniku tohoto článku ještě neprošly schvalovacím řízením MŠMT a dalších zainteresovaných rezortů – dále jen „Standardy“).

Standardy PPUNL byly rozsáhlým dokumentem revizovaným a přijatým Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v letech 2005 a 2008, v roce 2012 pak byl tento text v rámci projektu VYNSPI (Projekt CZ.1.07/1.3.00/08.0205 ESF OP VK) rozšířen na všechny typy rizikového chování (tedy Standardy PPRCH, zatím neschváleny). Standardy ve své obecné a speciální části definují základní pojmy, cílové skupiny preventivních programů a zásady efektivit primárněpreventivního působení. Dále pak v podobě bodovatelných kategorií vymezují charakteristiky, které by měl kvalitní program obecně splňovat, například: dostupnost, zacílenost, respekt k právu klientů, hodnocení potřeb klienta, adekvátní personální a organizační zabezpečení programů, odpovídající materiálně-technické záležitosti a další. Ve své speciální části se Standardy z roku 2005 a 2008 věnují konkrétně pěti typům programů, o jejichž certifikaci lze žádat – programy specifické primární prevence poskytované v rámci školní docházky, programy mimo rámec školní docházky, programy včasné intervence, vzdělávací programy (určené pedagogům) a ediční činnost v oblasti primární prevence. Od roku 2012 si Standardy kladou za cíl možnost posouzení programů zaměřených na jakýkoli typ rizikového chování a rozlišují již pouze tři typy přímého preventivního působení, tedy tři typy programů: programy všeobecné, selektivní a indikované školské primární prevence rizikového chování.

Mluví-li se v souvislosti s certifikacemi o programech, chápeme jimi programy specifické školské primární prevence rizikového chování, přičemž za ně považujeme takové aktivity a programy, které jsou úzce zaměřeny právě na oblast konkrétního rizikového chování a rizika s tím spojená. Certifikované programy specifické primární prevence rizikového chování se vyznačují čtyřmi hlavními charakteristikami (Pavlas Martanová /ed./, 2012c):

- přímým a explicitně vyjádřeným negativním vztahem k oblasti rizikového chování;

of risk behaviour and on the associated risks. Certified risk behaviour primary prevention programmes are characterised by the following four main features (Pavlas Martanová ed., 2012c):

- direct and explicit negative attitude to risk behaviour;
- a clear implementation framework in terms of time and space (before the implementation the organisation surveys the needs of the school and the specifics of the target groups, then prepares a tailor-made programme plan; the organisation has a written methodology which it introduces in the school, the programme is interactively implemented in a small group or class, and the programme is evaluated and follow-up is ensured);
- focus on a clearly delimited and defined target group and the related background for matching (specific groups or individuals with a particular type of programme corresponding to the needs and problems of the target group);
- the programme officers are properly trained for the type of the programme and are supervised.

In the *certification process*, governmental and non-governmental facilities may apply for the certification of their programmes, and specially trained certifying officers conduct an on-site audit of the service provider on the basis of the application. The certificate granted is respected as the guarantee of the quality of the programme and it affects the flow of the subsidies from the state. The process of the certification of the professional competency of the providers of risk substance use and risk behaviour primary prevention was set up in accordance with the Czech versions of the applicable European standards for evaluation, certification, and audit.¹ These certification standards guarantee the minimisation of the risk of conflict of interest and the objective and impartial nature of the process.

The basic certification principles in the school-based primary prevention of risk behaviour include both choice, because certification is not mandatory and the organisation itself chooses to apply for it and participates in the payment of the associated costs at a percentage specified by the Ministry of Education, and the transparency of the entire certification process as well as audit independence. Finally, the basic principles include the use of professionally defined and generally accepted evaluation criteria (Standards) approved by the Ministry of Education and the Government Council for Drug Policy Coordination. The basic principles of the certification of school-based primary prevention correspond with those of the certification of professional competency for services for drug users (certification granted by the Government Council for Drug Policy Coordination).

1/ ČSN EN 45012; ČSN EN, ISO/IEC 17024; ČSN EN ISO 19011; MPA 60-01-04.

- jasnou časovou a prostorovou ohraničeností realizace (organizace před realizací mapuje potřeby školy a specifika cílové skupiny, následně vytváří plán programu na míru, má písemnou metodiku, se kterou seznámí školu, program je realizován interaktivně s malou skupinou, třídou, nakonec je program zhodnocen a je zajištěna jeho návaznost);
- zacílením na jasně ohraničenou a definovanou cílovou skupinu a s tím souvisejícím zdůvodněním matchingu (tj. přiřazováním určité skupiny či jednotlivce k danému typu programu odpovídajícím potřebám a problémům cílové skupiny);
- pracovníci programu mají vzdělání přiměřené typu programu a jsou supervidováni.

V procesu certifikace mají možnost státní i nestátní zařízení zažádat o certifikaci svých programů a speciálně vyškolení certifikátoři realizují na základě jejich žádosti místní šetření u poskytovatele služby. Udělená certifikace je respektována jako garance kvality programu a ovlivňuje směřování státních finančních dotací. Proces certifikace odborné způsobilosti poskytovatelů PPUNL i PPRCH (primární prevence rizikového chování) byl vybudován v souladu s českými verzemi platných evropských norem pro posuzování, certifikace a audit¹. Tyto certifikační normy zaručují minimalizaci rizik a střetu zájmů, objektivnost a nestrannost celého procesu.

Základními principy certifikací v oblasti školské primární prevence rizikového chování jsou jednak dobrovolnost, neboť certifikace není povinná, organizace o ni sama žádá a podílí se na hrazení s ní souvisejících finančních nákladů v poměru stanoveném MŠMT, jednak transparentnost celého certifikačního procesu a nezávislost šetření. V neposlední řadě je základním principem používání odborně definovaných, obecně akceptovaných kritérií (Standardů) pro hodnocení, schválených MŠMT a Radou vlády pro koordinaci protidrogové politiky. Ve svých základních principech koresponduje certifikace školské primární prevence s certifikací odborné způsobilosti služeb pro uživatele drog (kterou uděluje Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky, RVKPP).

Od roku 2006 je systém certifikace odborné způsobilosti poskytovatelů programů primární prevence implementován v České republice do praxe². Získání certifikátu odborné způsobilosti je jednou z podmínek pro poskytnutí finančních prostředků ze státního rozpočtu (dotace v oblasti drogové prevence), avšak nezakládá nárok na jejich přidělení.

1/ ČSN EN 45012; ČSN EN, ISO/IEC 17024; ČSN EN ISO 19011; MPA 60-01-04.

2/ Podrobněji viz Martanová, V. (2006). Certifikace programů primární prevence užívání návykových látek. *Adiktologie*, 6 (4), pp. 514–519.

The system for the certification of the professional competency of primary prevention programme providers was introduced into practice in the Czech Republic in 2006.³ Acquiring the professional competency certificate is one of the preconditions for funding from the state budget (drug prevention subsidies); it does not establish any entitlement to such subsidies, however.

The certification process is governed by a prescribed procedure (defined by the Certification Rules and On-Site Inspection Guidelines) which follows the applicant's request to the certification agency (a service organisation appointed by the Ministry of Education) to conduct an on-site inspection. The certification team sent by the certification agency to perform the on-site inspection consists of three members who are experts in the area of risk behaviour, have passed the certifying officer training course, receive continued training, and are supervised. The certifying officers have extensive experience in primary prevention and know the school environment well. The certification team members are selected by the agency based on a register of certifying officers with a view to ensuring impartiality and preventing any conflict of interest. In their work they study the relevant documents and visit the programme to assess whether it meets the requirements of the Standards. They submit their findings to the Certification Committee of the Ministry of Education in the form of the On-Site Inspection Sheet and Final Report. The professional competency certificate is finally awarded by the Minister of Education, Youth and Sports on the basis of the opinion of the Certification Committee. Similarly, it is revoked by the Minister of Education, Youth and Sports following the identification of significant deficiencies which do not meet the requirements of the Standards for the quality of the programme being provided. The validity period of the certificate is generally determined by the Ministry of Education (in the past it was three, then four years and the most recent revision proposes extension to five years); in justified cases, the certificate is issued for one year (when minor deficiencies are to be remedied, i.e. in the case of so-called "conditional certification").

The main objectives of the certification include the efficient financing of services from the public budget, achieving and improving the quality of primary prevention programmes, improving the efficiency of the network of programme providers, and the integration of school-based primary prevention programmes into a broader system of preventions efforts.

Created in parallel with the process of the development of the Czech Standards were European Drug Preven-

2/ For more information see Martanová, V. (2006) Certifikace programů primární prevence užívání návykových látek [Certification of Substance Use Primary Prevention Programmes]. *Adiktologie*. 2006, 6(4), 514-519.

Proces udělování certifikací má předepsaný postup (definovaný Certifikačním řádem a Metodikou místního šetření), kdy se žadatel obrací na certifikační agenturu (servisní organizace, která je jmenována MŠMT) se svou žádostí o provedení místního šetření. Certifikační tým, který je z certifikační agentury vyslán do zařízení na místní šetření, je tříčlenný a je složen z odborníků v oblasti rizikového chování, kteří úspěšně absolvovali kurz vzdělávání certifikátorů a jsou průběžně dále vzděláváni a supervidováni. Certifikátoři mají mnohaleté zkušenosti v primární prevenci a dobře znají školské prostředí. Členové certifikačního týmu jsou vybíráni agenturou z rejstříku certifikátorů s ohledem na nepředpojatost a zabránění možnému střetu zájmů. Jejich práce spočívá v tom, že na základě studia dokumentace a návštěvy programu posoudí, zda program odpovídá nárokům Standardů. Následně své závěry v podobě protokolu z místního šetření a závěrečné zprávy předají Výboru pro udělování certifikací zřízeném při MŠMT. Certifikát odborné způsobilosti pak s konečnou platností uděluje ministr/ministryně školství mládeže a tělovýchovy na základě stanoviska Výboru pro udělování certifikací a odebírá také ministr/ministryně školství mládeže a tělovýchovy na základě zjištění vážných nedostatků, které by se neslučovaly s požadavky dle Standardů na kvalitu služeb u poskytovaného programu. Obecnou platnost certifikátu stanovuje MŠMT (v minulosti byla tři a poté čtyři roky, poslední revize certifikačního řádu navrhuje prodloužení na pět let), v odůvodněných případech je certifikace udělována na jeden rok (při odstraňování drobných nedostatků, tzv. podminěná certifikace).

Základními cíli certifikací je hospodárné financování služeb z veřejných prostředků, zajištění a zvyšování kvality programů primární prevence, zefektivnění sítě poskytovatelů programů a začlenění programů školské primární prevence do širšího systému preventivního působení.

Paralelně s českým procesem vývoje Standardů probíhala též tvorba Standardů evropské drogové prevence³, které byly v letech 2009–2011 rozsáhle připomínkovány šesti zeměmi EU a v roce 2011 byly slavnostně vydány a prezentovány odbornému fóru.

3/ Brotherhood, A., Sumnall, H. R. European drug prevention quality standards. A manual for prevention professionals (2011). EMCDDA, Luxembourg: The Publications Office of European Union. Evropské standardy pro drogovou prevenci definují základní kroky při plánování, realizaci a evaluaci programu drogové prevence. Jsou nástrojem pro sebevzdělávání i sebeevaluaci, který postihuje 8 projektových fází: posouzení potřeb a zdrojů, formulaci programu a designu intervence, management a mobilizaci zdrojů, dodávku a monitorování programu, evaluaci a následné šíření a vývoj. Napříč těmito fázemi pak prostupují 4 standardy: udržitelnost a financování, komunikace a zapojení zúčastněných stran, rozvoj zaměstnanců a etika drogové prevence. Celá publikace je doplněna přehledným slovníkem základních pojmů v dané oblasti.

tion Standards,³ which underwent extensive consultations with six EU Member States in 2009–2011 to be finally officially published and presented to the professional forum in 2011.

● 2 EVALUATION STUDY OBJECTIVE AND DESIGN

The study aims to analyse the most significant advances in the development of the Standards and in their implementation. It focuses on the individual revisions and seeks to describe the most significant trends associated with the issue in question.

Between 2005 and 2012 the standards underwent significant development, the description and evaluation of which is provided by this study.

The following periods were studied:

I. Pre-2005: the initial Standards were drawn up with international support;

II. 2006–2008, which included initial implementation and, later during 2008, the 1st revision of the document and of the entire process;

III. 2008–2012 with continued implementation and, in 2011–2012, with the 2nd revision of the document and of the entire process.

● 3 METHODOLOGY AND DESCRIPTION OF RESPONDENTS

A. A questionnaire survey, focus group meetings of the certifying officers, and the external evaluation of the final reports and on-site inspection sheets took place as part of the first revision. The entire certification process was extensively evaluated between January and June 2008. A questionnaire survey produced feedback from the certifying officers, who had the most experience in conducting on-site inspections. Additional questionnaire surveys were conducted among the facilities which had undergone – whether with or without success – the certification process (a total of 30 questionnaires). Additional research was conducted by forming a focus group and holding interviews with practitioners in the areas of certification and prevention, public officers, and independent experts (7 persons,

● 2 CÍL EVALUAČNÍ STUDIE A JEJÍ DESIGN

Studie a si klade za cíl analyzovat nejvýznamnější posuny ve vývoji Standardů a jeho implementace. Sleduje jednotlivé revize a pokouší se charakterizovat nejvýznamnější trendy v dané problematice.

Standardy v období 2005–2012 prošly rozsáhlým vývojem, jehož popis a evaluaci nabízí tato studie.

Jedná se o následující období:

I. Etapa do roku 2005 – tvorba primárních Standardů v rámci mezinárodní spolupráce.

II. Etapa, kdy v letech 2006–2008 probíhala prvotní implementace a v průběhu roku 2008 byla realizována 1. revize dokumentu a celého procesu.

III. Etapa v období 2008–2012 byla pokračováním implementace a v letech 2011–2012 byla tvořena 2. rozsáhlá revize dokumentu a celého procesu.

● 3 METODOLOGIE A POPIS RESPONDENTŮ

A. V rámci 1. revize proběhlo zejména dotazníkové šetření, byly realizovány ohniskové skupiny certifikátorů a proběhla externí evaluace závěrečných zpráv a protokolů z místních šetření. V období od ledna do června 2008 byla provedena rozsáhlá evaluace celého certifikačního procesu. V dotazníkovém šetření byly získány zpětné vazby od certifikátorů, kteří měli největší praxi v realizaci místních šetření. Další dotazníkové šetření proběhlo mezi zařízeními, která absolvovala certifikační proces – úspěšně i neúspěšně, tedy získala i nezískala certifikát (celkem cca 30 dotazníků). Byl realizován výzkum formou vytvoření ohniskové skupiny a vedeny rozhovory s lidmi, kteří se pohybují na poli procesu certifikace, s preventivisty, s úředníky, s nezávislými experty (7 osob, 5 setkání). Data byla vyhodnocena a zpracovávána v rámci pracovní skupiny pro rozvoj Standardů. Na základě získaných informací byly evaluovány a přepracovány základní dokumenty (přepracovány Standardy a Certifikační řád a metodika místního šetření, inovován Manuál certifikátora).

B. Druhá revize proběhla na základě panelových diskusí, zápisů z ohniskové skupiny, analýz odborníků z řad certifikátorů, sběru zpětných vazeb z terénu a byla završena externími oponenturami pracovní podoby dokumentu.

V rámci druhé revize došlo k použití více metod:

- fokusní skupina I (FG I) – celkem 8 lidí, zastoupení byli certifikátoři, realizátoři preventivních programů, pracovníci Agentury pro certifikace, FG byla realizována na počátku roku 2011,
- FG II – totožná s FG I, realizována v polovině roku 2011, zastoupení certifikátoři, pracovník MŠMT, pracovník Kliniky adiktologie, pracovníci Agentury pro certifikace, externí evaluátor, primárním obsahem FG byly konkrétní návrhy na revizi materiálů,
- kvalitativní analýza zpětných vazeb z terénu – v období tří let probíhal v Agentuře pro certifikace systematický

3/ Brotherhood, A., Sumnall, H.R. European drug prevention quality standards. A manual for prevention professionals (2011). EMCDDA, Luxembourg: The Publications Office of European Union. The European drug prevention standards define the key steps in the planning, implementation, and evaluation of a drug prevention programme. They are a self-education and self-evaluation tool encompassing 8 project phases: needs and resource assessment, programme formulation and intervention design, management and mobilisation of resources, programme delivery and monitoring, evaluations, and dissemination and improvement. There are 4 standards across these stages: sustainability and funding, communication and stakeholder involvement, staff development, and ethical drug prevention. The publication also includes a clear glossary of the key terms in this area.

5 meetings). The data were evaluated and processed within the framework of the Working Group for the Development of the Standards. The key documents were evaluated and revised on the basis of the information collected (the Standards and the Certification Rules and On-Site Inspection Guidelines were revised and the Certifier's Manual was updated).

B. The second revision was performed on the basis of panel discussions, analyses by certification professionals, minutes of focus group meetings and feedback collected from the field, and it culminated with external opposition papers concerning the draft of the document.

Multiple methods were applied in the second revision:

- Focus group I (FG I) – a total of 8 individuals including certifying officers, prevention project implementation staff, and Certification Agency staff; the FG took place in early 2011;
- FG II – identical with FG I, took place in mid-2011 and included certifying officers, an officer from the Ministry of Education, a member of the Department of Addictology, Certification Agency staff, and an external evaluator; the FG mainly addressed specific proposals for the revision of the relevant documents;
- A qualitative analysis of the feedback from the field – observations of the certifying officers, institutions under certifications and other key stakeholders, sent predominantly via e-mail, were systematically collected by the Certification Agency for three years.

Requested and prepared were opposition opinions of a number of experts, with the following participating in the consultations: a certifying officer, a regional prevention methodologist in an Education and Psychological Counselling Centre (Mgr. K. Homolová), Head of the Social Prevention Unit of the Prague Municipal Police Force (Mgr. Bc. T. Řezník), a primary prevention and treatment certifying officer, Head of the Drug Addiction Centre (Mgr. J. F. Žák), a member of the Secretariat of the Government Council for Drug Policy Coordination (Mgr. Š. Veis), and Head of the Guidelines and Prevention Unit of the National Drug Headquarters of the Police of the Czech Republic (JUDr. B. Brejcha).

C. The third step in the study was taken in the form of the description and meta-analysis of the general trends in the development of the Standards. This qualitative method combines information from the previous studies which, despite being conducted independently of each other, concern the same issues and are very similar in terms of design. The homogeneity of the individual studies is the key prerequisite for the meta-analysis drawing on the findings of the partial studies.

sběr připomínek certifikátorů, certifikovaných institucí a dalších klíčových účastníků certifikačního řízení, připomínky byly zasílány zejména e-maily.

Byly vyžádány a zapracovány expertní oponentury textů od řady expertů, na oponentních připomínkách se podíleli: certifikátorka, oblastní metodička prevence v pedagogicko-psychologické poradně (Mgr. K. Homolová), vedoucí Útvaru sociální prevence Městské policie hl. m. Prahy (Mgr. Bc. T. Řezník), certifikátor primární prevence a léčby, vedoucí centra drogových závislostí (Mgr. J. F. Žák), pracovník sekretariátu RVKPP (Mgr. Š. Veis), vedoucí odboru metodiky a prevence Národní protidrogové centrály Policie ČR (JUDr. B. Brejcha).

C. Jako třetí krok v této studii byla realizována deskripce a metaanalýza obecných trendů ve vývoji Standardů. Tato kvalitativní metoda kombinuje informace z předchozích studií, které byly provedeny nezávisle na sobě, ale zabývají se stejnou tematikou a jsou si z hlediska designu velmi blízké. Homogenita jednotlivých studií je klíčovým předpokladem metaanalýzy vycházející ze závěrů dílčích studií.

● 4 DEVELOPMENT OF THE STANDARDS – OUTCOMES OF THE EVALUATION AND DISCUSSION

The task to draw up the original Standards of specific primary prevention of substance use (Ministry of Education, 2005) arose from Government Resolution No. 1045/2000 (on the National Drug Policy Strategy for 2001-2004) and the work on performing the task had been commenced as early as during the “Drug Policy” Phare Twinning project in co-operation with experts from Belgium and Austria. The Standards were approved in 2005 and the implementation process began in 2006. The Certification Agency was established and started to operate in 2006 in accordance with Instruction of the Minister of Education, Youth and Sports No. 14/2006 of 1 July 2006. The primary prevention certification procedure guidelines were then prepared, the Certification Agency website was launched, and the Certifier’s Manual, Code of Ethics and other key documents were drawn up. The training course for certifying officers was accredited and produced 46 successful graduates. The primary prevention certification process was officially launched on 2 October 2006 and remained in place until 2008.

● 4 / 1 2008 revision

The key documents were evaluated and revised on the basis of the information collected (the Standards and the Certification Rules and On-Site Inspection Guidelines were revised and the Certifier’s Manual was updated). The revised Standards and the Certification Rules and On-Site Inspection Guidelines were approved by the Ministry of Education management meeting on 18 December 2008.

The wording of the Standards was streamlined and the scoring system was modified to reflect the needs of the certifying officers and ensure the efficiency of the certification process. The evaluation was tightened by clearly defining the points vital for obtaining certification, i.e. such points which must be fulfilled at 100%. Such points are marked with an “A,” and after reading the revised Standards the essential requirements became clear to both the applicant and the certifying officer. They are categories which are indispensable for a high-quality programme, such as: it must have a clearly defined target group, be interactive and comprehensive, work with a small group/class, have clearly defined rules and written working guidelines, and the programme staff must be adequately trained and supervised. These requirements were seen as fundamental for a high-quality primary prevention programme. It also became apparent during the certification process that a certifying officer’s on-site visit to the programme was vital. Studying the submitted documents still remained the main pillar of the certification process, but it was necessary to verify the actual operation of the programme to provide the certifica-

● 4 VÝVOJ STANDARDŮ – VÝSLEDKY EVALUACE A DISKUSE

Úkol vypracovat původní Standardy specifické primární prevence užívání návykových látek (MŠMT, 2005) vyplynul z Usnesení vlády č. 1045 z roku 2000 (o Národní strategii protidrogové politiky na období 2001–2004) a práce na jeho splnění byly zahájeny již v průběhu Phare Twinning projektu „Drogová politika“ ve spolupráci s odborníky z Belgie a Rakouska. Standardy byly schválené v roce 2005 a proces implementace se započal od roku 2006. V roce 2006 byla zřízena a zahájila svou činnost Agentura pro certifikace dle Příkazu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy č.14/2006 dne 1. 7. 2006. Následně byla vypracována metodika certifikačního řízení pro oblast primární prevence, byly spuštěny webové stránky Agentury pro certifikace, vytvořen manuál certifikátora, etický kodex a další základní dokumenty. Byl akreditován kurz pro certifikátory a z něj vzešlo 46 úspěšných absolventů. Dne 2. 10. 2006 byl oficiálně zahájen proces certifikace primární prevence a trval do roku 2008.

● 4 / 1 Revize v roce 2008

Na základě získaných informací byly evaluovány a přepracovány základní dokumenty (přepracovány Standardy, Certifikační řád a metodika místního šetření, inovován Manuál certifikátora). Revidované Standardy a Certifikační řád a metodika místního šetření byly schváleny poradou vedení MŠMT dne 18. 12. 2008.

Text Standardů byl zjednodušen a bylo upraveno bodování na základě potřeb certifikátorů i úspornosti celého certifikačního procesu. Zároveň bylo hodnocení zpřísněno v tom, že byly jasně vymezeny body nezbytné pro získání certifikace, tj. takové, které musí být naplněny ze 100 %. Takové body jsou označeny písmenem A a po přečtení revidovaných Standardů bylo ihned jasné jak žadateli, tak certifikátorovi, co je nepodkročitelným požadavkem. Jsou to kategorie, které jsou pro kvalitní program nepostradatelné, například musí mít jasně definovanou cílovou skupinu, musí být interaktivní a komplexní, musí pracovat s malou skupinou/třídou, musí mít vymezená pravidla a písemně zpracovanou metodiku práce, pracovníci programu musí mít přiměřené vzdělání a musí být supervidováni. Tyto požadavky byly vyhodnoceny jako zásadní pro kvalitní program primární prevence. Zároveň se v průběhu certifikačního procesu ukázalo jako nezbytné, aby nedílnou součástí místního šetření byla návštěva certifikátora na realizovaném programu. Hlavním pilířem certifikace zůstalo studium předložené dokumentace, bylo však třeba také ověřit vlastní průběh programu a poskytnout tak certifikačnímu týmu objektivizovaný vhled do programu. Do roku 2008 byla ná-

tion team objective insight into the programme. Before 2008 the on-site visit had been an optional part of the local investigation process for which there had often been no time; once the Certification Rules were revised the visit to the programme site became a mandatory component of the certification process. The certifying officers were instructed to proceed according to the prepared Manual.

The situations encountered during the certification process (complaints about the course of the certification process, on-site visits, certification of new facilities, etc.) were given attention in the Certification Rules and On-Site Inspection in 2008. All the final reports produced by the certifying officers were evaluated extensively, with the expert opinion being prepared by an external evaluator (Mgr. Radimecký Ph.D., MSc). His expertise was mainly used to improve the on-site inspection sheet forms and the on-site inspection final report and to achieve a higher degree of coherence of the submitted reports.

Comprising the representatives of the Certification Agency, the Institute for Educational and Psychological Counselling, the Ministry of Education, the 1st Faculty of Medicine of Charles University, the National Focal Point, and independent experts as its members, the Working Group for the Development of the Standards met once a month from August 2007 to December 2008. In the first stage, this group focused on revising the existing documents and proceeded to create a comprehensive and up-to-date dictionary of primary prevention and extend the Standards to other types of risk behaviour. However, the activities of the working group were abruptly interrupted by personnel changes at the Ministry of Education, where the area of the certification of primary prevention was sidetracked.

The implementation process then continued to be hindered by personnel changes at the Ministry of Education, receiving various degrees of interest from departmental management, with periods of smooth operation followed by periods of idleness, delays in the allocation of funds for the Certification Agency and even suspension of the Agency's operation. Even today as this article is being written in 2012, the process is not clearly defined.

Among practitioners, the need for extending the Standards to other groups of risk behaviour was felt as urgent as early as 2008. Despite a number of partial changes, certification could only be obtained for programmes aimed at the prevention of substance use. It therefore remains a goal for the future to create new Standards to guarantee the quality and comprehensiveness of additional primary prevention programmes concerning risk behaviour.

vštěva programu volitelnou součástí místního šetření, na kterou často nezbyval čas, po vstoupení revidovaného Certifikačního řádu v platnost v prosinci 2008 se návštěva programu stala povinnou součástí certifikačního procesu. Certifikátoři byli instruováni, aby postupovali dle vypracovaného manuálu.

V Certifikačním řádu a metodice místního šetření byly v roce 2008 nově ošetřeny situace, které vznikly v průběhu procesu certifikace (stížnosti na průběh certifikačního řízení, návštěva programu, certifikace nových zařízení apod.). Všechny závěrečné zprávy vytvořené certifikátory byly rozsáhle evaluovány, expertní posudek vytvořil externí hodnotitel (Mgr. Radimecký Ph.D., MSc.). Tato expertíza posloužila zejména pro zdokonalení formulářů protokolu a závěrečné zprávy z místního šetření a k větší jednotnosti podávaných zpráv.

Jedenkrát měsíčně se od srpna 2007 do prosince 2008 pravidelně scházela pracovní skupina pro rozvoj Standardů, složená ze zástupců Agentury pro certifikace, IPPP (Institut pedagogicko-psychologického poradenství, přímo řízená organizace MŠMT), MŠMT, Centra adiktologie 1. LF UK, Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti a nezávislých expertů. Skupina se v první fázi zaměřovala na revizi stávajících dokumentů, a poté započala pracovat na vytvoření komplexního a aktuálního slovníku primární prevence a zároveň na rozšíření Standardů na další typy rizikového chování. Činnost pracovní skupiny však byla náhle přerušena personálními změnami na MŠMT, kde oblast certifikace primární prevence byla odsunuta do pozadí.

Proces implementace byl v následujícím období stále komplikován personálními změnami na MŠMT, kdy se oblast certifikace těšila různé míře zájmu vedení rezortu, a tak období hladkého průběhu byla střídána obdobími vyčkávaní, protrahování přidělení finančních prostředků na činnost Agentury pro certifikace či pozastavení její činnosti. Ani dnes, tedy v době vzniku tohoto článku v roce 2012, není proces zcela jasně definován.

Potřeba rozšířených Standardů na další skupiny rizikového chování byla již v roce 2008 pocíťována v praxi jako velmi aktuální. I přes řadu dílčích změn bylo možné certifikaci získat pouze pro programy zaměřené na prevenci užívání návykových látek. Cílem do budoucna tedy zůstalo vytvořit nové Standardy, dle nichž bude možné garantovat kvalitu a komplexnost i u dalších programů primární prevence rizikového chování.

● 4 / 2 Revision under the VYNSPI project and the 2012 Standards

In 2011–2012 the Standards underwent further revision and were modified so as to certify all primary prevention programmes regardless of the risk behaviour type they focus on. This change arose from the long-term need present in school-based primary prevention – that for coherence in terms of terminology as well as the state subsidy policy.

Duplications were removed from the wording and the requirements for a high-quality primary prevention programme implemented in schools were concentrated in the Standards. The efforts resulted in 4 general Standards (governing the programme itself, client rights, staff practices in the facility, and the organisational aspects, instead of the original 12 smaller standards) and 3 special standards. In accordance with the current terminology, the special standards applicable from 2012 capture three types of programmes according to the type of primary prevention: universal, selective, and indicated school-based primary prevention programmes. The certification practice has shown that applications for the certification of publishing activities are rare and that training activities for teachers are addressed through accreditation by the Ministry of Education. This also minimises the risk of the misinterpretation of the standards in cases in which a provider would attempt to establish a frontal, non-interactive lecture for children as a high-quality prevention programme (in the original standards, the training programme was intended as a teacher training course). Therefore, there is now only a need to certify programmes which involve working directly with pupils and students at the three levels mentioned above. These preventive measures in school are also newly defined as school-based primary prevention of risk behaviour.

The wording and idea of the Standards were harmonised to align the terminology and qualification requirements for prevention providers at school with the newly produced documents, in particular with Výkladový slovník základních pojmů [Explanatory Dictionary of Basic Terms] and Čtyřúrovňový model kvalifikačních stupňů pro pracovníky v primární prevenci [Four-level Model of Qualifications for Practitioners in Primary Prevention] (see the references for both documents). For the sake of completion and coherence, a shortened version of the basic texts describing the target groups and qualifications became an annex to the Standards themselves.

The most significant change for the applicants for certification is the addition of an extensive practical explanation to the Standards– i.e. a practical section providing a more specific explanatory framework for the application of the Standards and for the certification of primary prevention programmes. It elaborates some of the references which are only outlined in the Standards, in particular in terms of specific templates which can be used by programme provi-

● 4 / 2 Revize v rámci projektu VYNSPI a Standardy 2012

V letech 2011–2012 prošly Standardy další revizí a byly upraveny tak, aby bylo možno certifikovat všechny programy primární prevence bez ohledu na to, na který typ rizikového chování se zaměřují. Změna vychází z dlouhodobé potřeby oblasti školské primární prevence – jedná se o potřebu jednotnosti v terminologii i v dotační politice státu.

V textu Standardů byla realizována opětovná redukce duplicit a koncentrace požadavků na kvalitní program primární prevence realizovaný ve škole. Výsledkem jsou 4 základní obecné standardy (ošetřující samotný program, práva klientů, personální práci v zařízení a organizační aspekty na místo původních 12 drobnějších standardů) a 3 speciální standardy. Speciální standardy od roku 2012 postihují v souladu s aktuální terminologií tři typy programů dle typu primární prevence – programy všeobecné, selektivní a indikované školské primární prevence. Certifikační praxe ukázala, že žádosti o certifikaci ediční činnosti jsou ojedinělé a vzdělávací aktivity pro učitele jsou ošetřeny akreditací MŠMT. Minimalizuje se tím též riziko špatného výkladu standardů v případech, kdy by chtěl poskytovatel frontální neinteraktivní přednášku pro děti etablovat jako kvalitní preventivní program (vzdělávací program byl v původních standardech zamýšlen jako kurz vzdělávání pedagogů). Přetrvává tedy potřeba certifikovat pouze programy přímé práce s žáky a studenty na třech zmíněných úrovních. Toto preventivní působení na poli školy je též nově definováno jako školská primární prevence rizikového chování.

Text a idea Standardů byly harmonizovány v oblasti terminologie a kvalifikačních požadavků na realizátory prevence ve škole s nově vzniklými dokumenty. Zejména s Výkladovým slovníkem základních pojmů a s Čtyřúrovňovým modelem kvalifikačních stupňů pro pracovníky v primární prevenci (oba dokumenty viz seznam literatury). Pro úplnost a jednotnost se základní texty věnované popisu cílových skupin a kvalifikačních stupňů staly ve své zkrácené verzi přímo přílohou samotných Standardů.

Zásadním posunem pro žadatele o certifikaci je rozšíření Standardů o rozsáhlý praktický výklad – tedy o praktickou část, která poskytuje konkrétnější výkladový rámec pro práci se Standardy a pro certifikaci programů primární prevence. Obsahuje podrobnější rozpracování některých odkazů ve Standardech pouze naznačených a zejména konkrétní vzorové dokumenty, které mohou sloužit pro inspiraci poskytovatelům programů. Jejich podoba je zárukou, že splňují požadavky Standardů, avšak není závazná.

Tato, zatím poslední, revize Standardů z roku 2012 se snaží pracovat s tím, aby mohli být certifikovány i další programy vstupující do škol: Policie ČR, městské policie, poradenských subjektů, osob samostatně výdělečně činných a i nadále samozřejmě zařízení nestátních neziskových organizací. V rámci oponentských řízení byly všechny zmíně-

ders for inspiration. Their form is the guarantee that they meet the requirements of the Standards; however, the form is not binding.

The most recent revision of the Standards from 2012 seeks to also allow for the certification of additional programmes appearing in schools: those provided by the Police of the Czech Republic, the Municipal Police, counselling agencies, self-employed individuals, and, naturally, NGO facilities. All the relevant ministries were approached during the opposition proceedings to state whether this version of the standards and the subsequent certification process were acceptable for them, and their comments were considered in the wording of the document.

The basic framework of the resulting Standards of Specific School-based Primary Prevention of Risk Behaviour (2012) is in compliance with a number of underlying laws and regulations and policy documents.⁴ These contexts were updated. There is also a significant shift in the reflection of the existence of European drug prevention quality standards.⁵ However, there is still the need for a more detailed comparison and harmonisation in the future.

The practical impacts of the 2nd revision of the Standards include partial changes in the revised Certification Rules and On-site Inspection, which ensued from the 2012 Standards. They are the following: 100% of the price of the process is paid by the applicant and there can be a competition for the amount within the subsidy proceedings held by the individual ministries (the applicants previously paid only 30% of the costs); proposal for restricting the access of the programmes to schools – according to the draft, the Ministry of Education would only recommend entry into schools for certified programmes (this would also regulate the flow of the schools' spending in the area of prevention); higher involvement of professional associations in decision-making on the certification process (their participation in

né rezorty žádány o vyjádření, zda je tato verze Standardů a následného certifikačního procesu pro ně akceptovatelná a jejich připomínky byly do textu zapracovány.

Základní rámec navazujících Standardů specifické školské primární prevence rizikového chování (2012) je v souladu s celou řadou základních legislativních a koncepčních dokumentů⁴. Tyto souvislosti byly aktualizovány. Významným posunem je též reflexe na existenci evropských standardů kvality drogové prevence⁵. Zde je však ještě třeba detailnějšího porovnání a harmonizace v budoucnosti.

Praktickými dopady 2. revize Standardů jsou pak dílčí změny v revidovaném certifikačním řádu a v metodice místního šetření – které na Standardy v roce 2012 navázaly. Jsou jimi: platba procesu ze 100 % žadatelem a možnost o částku soutěžit v rámci dotačního řízení jednotlivých rezortů (doposud platil žadatel pouze 30 % nákladů), návrh omezení vstupu programů do škol – MŠMT by dle návrhu doporučovalo vstup do škol na preventivní akce pouze certifikovaným programům (a tím by se též reguloval směr finančních výdajů škol v oblasti prevence), vyšší podíl profesních sdružení na rozhodování o procesu certifikace (jejich účast ve Výboru pro udělování certifikací na MŠMT) a prodloužená platnost certifikátu na dobu trvání 5 let. Tato praktická opatření by měla jednoduchou cestou certifikační proces zprůhledňovat a usnadnit jeho realizaci bez vyšší finanční zátěže pro rezort MŠMT.

4/ (National Drug Policy Strategy for the Period 2005–2009 and for the period 2010–2018, Substance Use and Other Socio-Pathological Phenomena Prevention Policy for Children and Young People for the Period 1998–2000, Socio-Pathological Phenomena Prevention Policy for Children and Young People Within the Competence of the Ministry of Education, Youth and Sports for the Period 2001–2004 and that for the period 2005–2008, and the Risk Behaviour Prevention Policy for Children and Young People Within the Competence of the Ministry of Education, Youth and Sports for the Period 2009–2012, Action Plan for the Implementation of the National Drug Policy Strategy for the Period 2010–2012 and the Crime Prevention Strategy of the Czech Republic for the Period 2012–2015, the National Education Development Programme, the so-called White Paper, the EU Drugs Strategy (2005–2012) and the EU Action Plan to Combat Drugs for 2000–2004, 2005–2008 and 2009–2012 and WHO documents such as European Health – Objective 12 or the Global strategy to reduce the harmful use of alcohol.)

5/ Brotherhood, A., Sumnall, H. R. European drug prevention quality standards. A manual for prevention professionals (2011). EMCDDA, Luxembourg: The Publications Office of European Union, (available electronically for a fee at: <http://bookshop.europa.eu>), newly included in the Standards' list of references.

4/ (Národní strategie protidrogové politiky na období 2005 až 2009 i na období 2010–2018, Koncepce prevence zneužívání návykových látek a dalších sociálně patologických jevů u dětí a mládeže na období 1998–2000, Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na období 2001–2004 a 2005–2008 a Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2009–2012, Akční plán realizace Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2012 a Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012–2015, Národní program rozvoje vzdělávání, tzv. Bílá kniha, Protidrogová strategie EU na období 2005–2012 a Akční plán Evropské unie boje proti drogám pro období 2000–2004, 2005–2008 a 2009–2012, dokumenty WHO, např. Evropské zdraví 21-Cíl 12 či Globální strategie pro snížení škodlivého užívání alkoholu.)

5/ Brotherhood, A., Sumnall, H. R. European drug prevention quality standards. A manual for prevention professionals (2011). EMCDDA, Luxembourg: The Publications Office of European Union, (Dostupné za úhradu elektronicky na: <http://bookshop.europa.eu>) je nově v seznamu literatury Standardů.

the Certification Committee at the Ministry of Education); and extending the validity of the certificate to 5 years. These practical measures should be a simple way of making the certification process transparent and facilitating its implementation without any increased financial load for the Ministry of Education.

● 4 / 3 Meta-analysis – description of the most significant trends associated with the relevant issue

The last part of this evaluation study – a qualitative meta-analysis – aims at identifying the predominant trends observed in the individual studies (on a point-by-point basis).

Trends I

The first revision of the Standards identified the basic phenomena described below and the revision attempted to respond to them in practice:

- closer contact with the reality of the programme being provided – an on-site visit was included;
- narrowing-down of the Standards and removal of duplicities;
- straightforward explanation and evaluation – mandatory “A” points were introduced and enforced;
- addressing newly encountered situations;
- update of the legal framework.

Trends II

The second revision of the Standards resumed the previously commenced trends, attempted to meet certain requirements which were not met in the previous period, and also showed the need for harmonisation with up-to-date advances in the area of primary prevention:

- a more universal application of the standards – updated to include all types of risk behaviour and to be acceptable for all the ministries associated with schools;
- respecting the variety of prevention programme providers but also coherence in the basic requirements, and the proposal to restrict the access of non-certified providers to schools;
- compliance with the basic literature and school-related documents (in terms of both the terminology and research trends);
- continued streamlining and coherence of the interpretation of the Standards; the typology of the primary prevention programmes (universal, selective, and indicated) is reflected in the special standards; the certification of training programmes and publishing activities have been abandoned;
- coherence in the education and training of the prevention workers entering schools;
- a practical explanatory framework as a guideline annex to the Standards;
- update of the legal framework.

● 4 / 3 Metaanalýza – charakteristika nejvýznamnějších trendů v dané problematice

Poslední část této evaluační studie: kvalitativní metaanalýza si klade za cíl identifikaci převažujících trendů pozorovaných v jednotlivých studiích (bodově).

Trendy I

V první revizi Standardů došlo k identifikaci níže popsaných základních jevů a revize se pokusila na ně prakticky reagovat.

- Vyšší kontakt s realitou poskytovaného programu – vřazena návštěva programu.
- Zúžení Standardů a odstraňování duplicitních bodů.
- Jednoznačnost výkladu a hodnocení – zavedeny a nárokovány povinné „A body“.
- Ošetření nově vzniklých situací.
- Aktualizace legislativního rámce.

Trendy II

Při druhé revizi Standardů se pokračovalo v již započatých trendech, naplňovaly se některé požadavky, které se nepodařilo realizovat v předchozím období, a zároveň se objevila potřeba harmonizace s aktuálními posuny v oblasti primární prevence.

- Univerzalizace standardů – aktualizace na všechny typy rizikového chování a akceptovatelnost všemi rezorty vstupujícími do škol.
- Respekt k různým poskytovatelům preventivních programů, avšak jednotnost v základních nárocích a návrh omezení vstupu do škol pro necertifikované subjekty.
- Jednotnost se základní literaturou a školskými dokumenty (v oblasti terminologie i výzkumných trendů).
- Pokračování v zužování a jednotnosti výkladu Standardů, typologie programů primární prevence (všeobecná, selektivní a indikovaná) se odráží ve speciálních standardech, opouští se certifikace vzdělávacích programů a ediční činnosti.
- Jednotnost ve vzdělání a profesní přípravě preventivních pracovníků vstupujících do škol.
- Praktický výkladový rámec jako návodná příloha Standardů.
- Aktualizace legislativního rámce.

Trendy III – Budoucí vize, diskuse o udržitelnosti

V obou revizích jsou naznačeny vize do budoucnosti, aktuálně přetrvávají tyto trendy, které jsou výzvou pro následující období.

- Uvedení v kontext a porovnání s evropskými Standardy.
- Implementace certifikačního procesu (pilotáž a následná ostrá realizace) za nově nastavených podmínek.

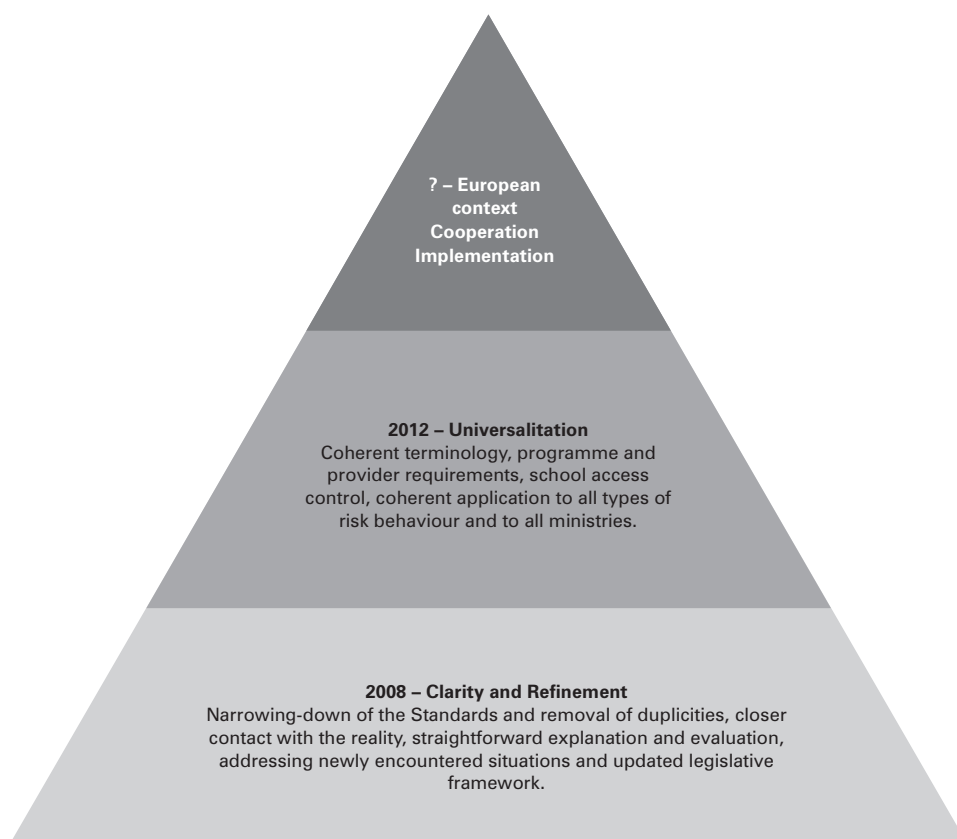
Trends III – future vision, discussion on sustainability

Both of the revisions outline certain future visions; the following trends, which are a challenge for the future period, persist:

- introducing the general context and comparison with the European standards;
- the pilot and actual implementation of the certification process under the new conditions;
- implementation of the Four-level Model of Qualifications for Primary Prevention Practitioners; after the model is applied in practice some requirements may be omitted from the Standards;
- a coherent procedure in primary prevention across ministries – the need for mutual communication and cooperation;
- in connection with the previous point, a uniform flow of subsidies and protection of the school against low-quality, low-efficiency and non-certified primary prevention programmes;
- a single Prevention Act should be at the top of activities mentioned above.

- Implementace čtyřúrovňového modelu kvalifikačních stupňů pro pracovníky v primární prevenci, až bude tento model aplikovaný v praxi, lze ze Standardů některé požadavky vypustit.
- Jednotnost postupu v oblasti školské primární prevence napříč rezorty – potřeba vzájemné komunikace, rozvoj spolupráce.
- S předchozím bodem související jednotnost toku dotací a ochrana školy před nekvalitními, neefektivními a necertifikovanými programy primární prevence.
- Vrcholem výše zmíněných aktivit by měl být jednotný zákon o prevenci. (*Graf 1.*)

Graph 1 shows the development of the basic trends.

Graph 1 / Graf 1

Development of the basic trends

Mapa vývoje základních trendů

● 5 CONCLUSION AND DISCUSSION

The previous text described and analysed the development of the Standards and of the certification process for the period of eight years between 2005 and 2012. The development of the Standards and of the certification process shows clearly identifiable trends which are interconnected and evolving. In both stages there are still outstanding tasks to be addressed in the future, and it remains a question when and by whom they can be fulfilled. The issue has come to the point where a number of development shortcomings have been resolved, the key revisions of the underlying documents have been completed, and basic texts defining school-based primary prevention have been prepared under the aforementioned VYNSPI project. Our analysis clearly suggests that even though a great amount of work has been performed on the issue under examination, the implementation process has not been completed and we need to ask questions about the future. Who will take up the challenge? What institution or project owners will accept the task of capping off the pyramid in our graph, put the Standards in the European context, support the cooperation of the individual ministries and, perhaps, even the preparation of a single act on prevention? We presume that this will be a topic at the "Prevention in Motion..." conference on the primary prevention of risk behaviour to be held in December 2012, and that perhaps this forum will be able to answer some of the questions raised above.

● 5 ZÁVĚR A DISKUSE

V předchozím textu byl popsán a analyzován vývoj Standardů a certifikačního procesu v osmiletém období mezi roky 2005–2012. Vývoj dokumentu Standardů i certifikačního procesu vykazuje jednoznačně identifikovatelné trendy, které na sebe navazují a rozvíjejí se. V obou fázích přetrvávají určité konkrétní úkoly do budoucna a otázkou zůstává, zda, kým a v jakém časovém horizontu mohou být naplněny. Téma se ocitlo v bodě, kdy je již celá řada vývojových potíží vyřešena, jsou hotové zásadní revize nejdůležitějších dokumentů, v rámci již zmiňovaného projektu VYNSPI vznikly základní texty definující oblast školské primární prevence. Z naší analýzy jasně vyplývá, že se ve zkoumané problematice učinilo velké množství práce, avšak proces implementace není završen a je třeba klást si otázku, co bude dál. Kdo zvedne hozenou rukavici? Jaká instituce či řešitelé projektu si uloží za cíl dovršit pyramidu našeho grafu, uvedou Standardy do evropského kontextu, podpoří spolupráci jednotlivých rezortů a snad i vznik jednotného zákona o prevenci? Předpokládáme, že se tématem bude zabývat i mezinárodní konference primární prevence rizikového chování v prosinci 2012 s názvem „Prevence v pohybu...“ a snad se zde zrodí také odpovědi na některé z výše formulovaných otázek.

REFERENCES / LITERATURA

- Brotherhood, A., Sumnall, H. R. (2011). *European drug prevention quality standards. A manual for prevention professionals*. EMCDDA, Luxembourg: The Publications Office of European Union.
- ČSN EN 45012 *Všeobecné požadavky na orgány provádějící posuzování a certifikaci/registraci systémů jakosti* [General requirements for bodies operating assessment and certification/registration of quality systems].
- ČSN EN ISO 19011 *Směrnice pro auditování systémů managementu jakosti a / nebo systémů environmentálního managementu* [Guidelines for quality and environmental management systems auditing].
- ČSN EN, ISO/IEC 17024 *Posuzování shody – všeobecné požadavky na orgány pro certifikaci osob* [General requirements for bodies operating certification of persons].
- Charvát, M., Jurystová, L., Miovský, M., (2012). *Čtyřúrovňový model kvalifikačních stupňů pro pracovníky v primární prevenci rizikového chování ve školství* [Four-level Model of Qualifications for Practitioners in the School-based Primary Prevention of Risk Behaviour]. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga.
- Martanová, V. (2006). Certifikace programů primární prevence užívání návykových látek [Certification of the Programmes of the Primary Prevention of Substance Use]. *Adiktologie*, (6)4, 514–519.
- *Metodické pokyny pro akreditaci MPA* [Guidelines for MPA accreditation] 60-01-04.
- Miovský M., Zapletalová J. (2005). *Cílové skupiny specifické primární prevence užívání návykových látek a jejich rozlišení dle rezortní příslušnosti* [The Target Groups of Specific Primary Prevention of Substance Use and Their Classification by Departmental Competences]. Draft no. 1 for the Ministry of Education.
- Miovský, M. et al. (2012). *Výkladový slovník základních pojmů mezioborové školské prevence rizikového chování* [Interdisciplinary School-based Primary Prevention: the explanatory dictionary of basic terms]. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga.
- Miovský, M., Kubů, P., Miovská, L. (2004). *Evaluace programů primární prevence užívání návykových látek v ČR: základní východiska a aplikační možnosti* [Evaluation of Addictive Substance Use Primary Prevention Programmes in the Czech Republic: general background and application possibilities]. *Adiktologie*, 4(3), 288–303.
- Miovský, M., Skácelová, L., Čablová, L. (2012). *Doporučená struktura a rozsah Minimálního preventivního programu školské prevence rizikového chování* [Recommended Structure and Scope of the Basic Preventive Programme of the School-based Prevention of Risk Behaviour]. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga.
- Miovský, M., Skácelová, L., Zapletalová, J., Novák, P. (Eds.) (2010). *Primární prevence rizikového chování ve školství* [Primary Prevention of Risk Behaviour in the School System]. Praha: Sdružení SCAN, Univerzita Karlova v Praze & Togga.
- MŠMT (2005, 2008). *Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů primární prevence užívání návykových látek* [Standards of Professional Qualifications of the Providers of Programmes of Primary Prevention of Substance Use]. Praha: MŠMT.
- Pavlas Martanová, V. (2012a). *Certifikační řád a metodika místního šetření pro proces certifikace dle Standardů odborné způsobilosti poskytovatelů pro*

gramů školské primární prevence rizikového chování [Certification Rules and On-Site Inspection Guidelines for the Process of Certification According to the Professional Competency Standards of the Providers of Programmes of the Primary Prevention of Risk Behaviour]. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga.

● Pavlas Martanová, V. et al. (2012b). *Manuál certifikátora: nástroj k praktické realizaci procesu certifikace dle Certifikačního řádu a metodiky místního šetření v souladu se Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování* [Certifier's Manual: an instrument for the practical implementation of certification according to the Certification Rules and On-Site Inspection Guidelines in accordance with the Standards of Professional Competency of the Providers of Programmes of the Pri-

mary Prevention of Risk Behaviour]. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga.

● Pavlas Martanová, V. (ed.) (2012c). *Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování* [Standards of Professional Competency of the Providers of Programmes of the Primary Prevention of Risk Behaviour]. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga.

● Širůčková, M., Mioviský, M., Skácelová, L. et al. (2012). *Příklady dobré praxe programů školské prevence rizikového chování* [School-based Prevention of Risk Behaviour: examples of good practice]. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga.

Addiction: finding solutions together.

Funding is available for scientists like you to come to the United States and collaborate with NIDA researchers.

Here is your chance to gain valuable experience and lend new perspectives to drug abuse research. The NIDA International Program supports research training and exchanges for drug abuse researchers from outside the United States.

Available opportunities include:

- INVEST Drug Abuse Research Fellowship
- INVEST Clinical Trials Network Drug Abuse Research Fellowship
- U.S.-Mexico Drug Abuse Prevention Research Fellowship
- NIDA-International AIDS Society (IAS) Research Fellowship in HIV and Drug Use
- NIDA Hubert H. Humphrey Drug Abuse Research Fellowship
- DISCA Research Exchange

NIDA
International Program
National Institute on Drug Abuse
National Institutes of Health
U.S. Department of Health and Human Services

To learn more about NIDA-funded Fellowship opportunities, visit www.international.drugabuse.gov or e-mail ip@nida.nih.gov.

NIDA grantees: Have you considered mentoring an international researcher through a NIDA International-funded program? Find more information at www.international.drugabuse.gov.